

اسکارهای هیپرتروفیک و کلونید

(قسمت اول)

دکتر حبیب انصاری^۱، دکتر عزیز قهاری^۲، دکتر سیده فاطمه اکبری^۳

۱- دانشیار، گروه پوست، دانشگاه علوم پزشکی ایران، ۲- متخصص زیست شناسی مولکولی، بخش تحقیقات جراحی ترمیمی، دانشگاه آلبرتا کانادا، ۳- متخصص پوست

راههای فعلی درمان اسکارهای هیپرتروفیک و کلونید با موفقیت اندکی همراه است. جراحی این ضایعات بدون درمانهای همراه (adjuvant therapy) نیز با میزان بالایی از عود همراه می باشد. اسکارهای هیپرتروفیک و کلونید نتیجه اختلال در یکسری از واکنشهای سلولی و مولکولی هستند که می توان با شناخت آنها، درمانهایی را به منظور کاهش وضعیت پاتولوژیک موجود و یا تنظیم ترمیم زخم جراحی

کرده و از ایجاد اسکارهای بیش از حد جلوگیری نمود. در این مقاله سعی شده تا علاوه بر مرور درمانهای جدید این ضایعات، آخرین اطلاعات موجود در مورد واکنشهای مولکولی و سلولی در هنگام تشکیل اسکارهای هیپرتروفیک و کلونید مورد بررسی قرار گیرد.

واژه های کلیدی: اسکار، کلونید، درمان، پاتوژنز

مقدمه

اسکارهای هیپرتروفیک (hypertrophic scars) و کلونید (keloids) که در نتیجه تجمع بیش از حد ماتریکس خارج سلولی (Extracellular Matrix (ECM) در درم و یافت زیرجلدی ایجاد می گردند، ضایعات فیروپرولیفراتیو درم هستند که مختص انسان نبوده بلکه در اسب، سگ و گاو نیز گزارش شده اند (۱). این ضایعات بدنبال ضربه، جراحی، التهاب، سوختگی و یا احتمالاً خودبخود ایجاد می گردند. HSC ضایعات فیروزه، خارش دار، آریتماتور و برجسته ای هستند که بدنبال آسیب به درم عمقی ایجاد می شوند، در محدوده زخم اولیه باقی می ماند و غالباً با گذشت زمان بصورت خودبخود تا حدی پسرفت پیدا می کنند. درحالی که کلونیدها ضایعاتی

با مشخصات مشابهند که بدنبال جراحی، ضربه های فیزیکی و واکنش های التهابی بوجود می آیند، معمولاً از محدوده زخم اولیه فراتر می روند و بندرت پسرفت خودبخودی پیدا می کنند. این ضایعات در نتیجه انحراف از واکنش های اساسی ترمیم که شامل مهاجرت و تکثیر سلولی، التهاب، افزایش تولید و ترشح سیتوکین ها و پروتئین های ECM و نیز remodeling ماتریکس تازه ساخته شده می باشد، ایجاد می گردد. اسکارهای هیپرتروفیک و کلونید بطور کلی سبب بروز مشکلات زیبایی، عملکردی و یا هر دو برای بیمار می شوند.

همه گیر شناسی

بروز کلونید در افراد با پوست تیره شایعتر بوده و بین ۴/۵٪ تا ۱۶٪ در سیاهپوستان افریقایی گزارش شده است. احتمالاً شیوع بروز اسکار هیپرتروفیک از کلونید بیشتر می باشد (۲). کلونید در تمام سنین گزارش شده، ولی غالباً

مؤلف مسئول: دکتر حبیب انصاری - دانشگاه علوم پزشکی ایران، گروه پوست